

Curtea de Apel Chișinău

HOTĂRÎRE

Colegiul Civil, Comercial și de Contencios Administrativ

05 noiembrie 2014

mun. Chișinău

În componența:

Judecător:

Ala Nogai

Grefier:

Alexandrina Sacaliuc

a examinat în ședință publică contestația înaintată de Oleg Brega împotriva Comisiei Electorale Centrale (CEC) privind anularea parțială a hotărârii CEC nr. 2682 din 01.10.2014 și Regulamentului privind modul de întocmire, autentificare, prezentare și verificare a listelor de subscripție care se conține în anexă,

c o n s t a t ă :

Argumentele participanților la proces:

1. La data de 29.10.2014 Brega Oleg, a depus în instanța de judecată contestație împotriva Comisiei Electorale Centrale (CEC) privind anularea ca fiind tardive și ilegale a hotărârii CEC nr. 2682 din 01.10.2014 și Regulamentului privind modul de întocmire, autentificare, prezentare și verificare a listelor de subscripție care se conține în anexă.
2. În motivarea contestației invocă că acest act normativ este elaborat, votat și publicat târziu, când perioada electorală deja începuse, primele liste de subscripție deja au fost eliberate și potențialii concurenți electorali colectau semnături de susținere a candidaturii lor.
3. Susține că a solicitat liste de subscripție la ora 9,10 pe 1 octombrie, dar le-a primit abia peste 6 ore, la ora 15, și în aceeași zi a ieșit în stradă să colecteze semnături. În acest timp CEC-ul abia delibera despre Regulament, iar hotărârea și anexa au fost publicate, probabil, noaptea târziu sau chiar în zilele următoare. Oricum, menționează ca a aflat despre existența acestui act doar pe 27 octombrie, când a venit la CEC cu pachetul de documente pentru înregistrarea candidaturii ca independent. A căutat la rubrica de legi și acte normative pe pagina oficială CEC și nu l-a găsit, pe site-ul Monitorului oficial al RM ultima actualizare e din luna mai 2014, a cerut de la angajații CEC acest document și i-au spus că este la lista hotărârilor din 1 octombrie. Abia pe 28 octombrie a putut citi regulamentul și a aflat că el este nejustificat de restrictiv, încalcă drepturile omului și e lovit de nulitate juridică pentru că a fost elaborat tardiv.
4. Cere ca instanța să considere data de 27 octombrie ca zi în care a aflat de existența actului normativ, deoarece acesta nu i-a fost adus la cunoștință și nu a fost publicat pe lista actelor normative care trebuiesc luate în considerație de către concurenții electorali, astfel, toată luna octombrie, fiind în stradă sau pe la casele oamenilor să colecteze semnături de adeziune (legea prevede că un candidat independent trebuie să adune jumătate din numărul necesar de semnături pentru înregistrarea unui partid întreg!) și pentru aceasta i se acordă numai o lună...
5. Menționează Oleg Brega că, actul normativ contestat l-a găsit la adresa:- "<http://cec.md/index.php?page=news&id=1001&rid=11654&l=ro>. dar nu deține o copie a actului legalizată, de aceea solicită instanței să ceară Comisiei Electorale Centrale prezentarea hotărârii nr 2682 din 1 octombrie și a Regulamentului din anexă într-o copie legalizată la examinarea acestei contestații în instanța de judecată.
6. Solicită instanței repunerea în termen a acestei contestații din motivele invocate mai sus și anularea hotărârii 2682 pe motiv că a fost făcută târziu și încalcă drepturile sale de cetățean și potențial concurent electoral. Susține că, la 27 octombrie a prezentat pachetul de acte pentru înregistrarea candidaturii, și vicepreședintele CEC, Ștefan Urîtu i-a reproșat că unii semnatori par să nu fi scris datele de mîna lor, așa cum prevede Regulamentul.
7. Invocă reclamantul prevederile art. 42 alin. (4) din Codul Electoral care statuează că: în lista de subscripție, susținătorul candidatului, precum și susținătorul inițierii referendumului, indică numărul curent, numele și prenumele, anul nașterii, domiciliul, seria și numărul actului de identitate, data la care semnează în listă și își aplică semnătura

8. Indică că, despre semnătură este clar că se aplică personal, cât despre celelalte date legea scrie că persoana le indică, adică le spune sau arată, așa cum interpretează DEX-ul acest cuvânt, dar și alte dicționare: INDICĂ, indic, vb. I. Tranz. 1. A arăta pe cineva sau ceva; a face cunoscut, a semnala. 2. A recomanda, a prescrie (tratamente, medicamente etc.). - Din fr. indiquer, lat. indicare. Sursa: DEX '09 (2009); INDICA vb. 1. v. arăta. 2. v. trasa. 3. a arăta, a preciza, a spune, (înv. și reg.) a semna, (înv.) a permite, (grecism înv.) a prohdeorisi. (După cum am ~.) 4. a preciza, a pune. (~ te rog și data.) 5. a arăta, a menționa, a preciza, a semnala, a specifica, (înv.) a specializa. (Vom ~ următoarele recomandări ...) 6. v. prescrie. 7. v. aminti. 8. a arăta, a desemna, a semnala. (Tabel care ~ învingătorii în concurs.) 9. v. marca. 10. v. înregistra. 11. v. denota. 12. v. demonstra. Sursa: Sinonime (2002).

9. Consideră reclamantul că, interpretarea dată de Comisie la 1 octombrie 2014 a acestei prevederi legale este una restrictivă și nejustificată, care creează și mai multe piedici celor care vor să candideze independent sau să inițieze un referendum, niciun act oficial, cu număr, emis de o autoritate de stat, nu este completat de către persoanele care semnează, chiar și la vot alegătorii sunt scriși deja în listele electorale sau sunt adăugați pe liste suplimentare de către lucrătorii autorizați, iar alegătorii aplică doar semnătura. Menționează că pentru el au semnat persoane în vârstă, cu dezabilități locomotorii sau de vedere, care nu știu să scrie cu grafia latină sau în limba română, înseamnă cumva că CEC va invalida semnăturile lor pentru că n-au fost "indicate" în scris chiar de persoanele susținătoare?

10. Constată că autoritatea electorală supremă în loc să înlesnească, să ajute la buna desfășurarea a alegerilor, în loc să intervină pentru a explica neclaritățile din regulile de joc, le face și mai complicate, interpretabile și nedrepte.

11. Din aceste motive și din rațiunile enumerate anterior, roagă instanța să dispună anularea hotărârii invocate și a regulamentului din anexă pentru că interpretează eronat legea și sensul cuvintelor, pentru că ignoră prevederile Codului Electoral, art. 43, care prevede lista închisă și clară de motive pentru care un candidat independent nu poate fi înregistrat, pentru că a fost eliberat cu întârziere și n-a fost adus la cunoștința concurenților ca să poată fi contestat sau luat în considerație

12. Comisia Electorală Centrală a depus referință la contestația înaintată de Oleg Brega, solicitând a fi respinsă ca fiind neîntemeiată.

13. În ședința de judecată reclamantul Oleg Brega a depus o cerere de concretizare și completare a acțiunii, reducându-și pretențiile a prevederilor pct. 17 a Hotărârii CEC nr. 2682 din 01.10.2014, declarând următoarea sintagmă: "Rubricile specificate la lit. g) se completează personal de fiecare susținător al candidatului independent".

14. Invocă că în conformitate cu alin. (4) art. 8 al Legii Contenciosului Administrativ, în condițiile Codului electoral, Curtea de Apel Chișinău verifică legalitatea hotărârilor Comisiei Electorale Centrale cu privire la încălcarea legislației electorale.

15. Indică că conform alin. (3) art. 17 a Legii Contenciosului Administrativ, actele administrative cu caracter normativ considerate ilegale pot fi atacate oricând, de aceea nu mai susține cererea de repunere în termne a contestației formulată anterior.

16. Consideră că sintagma: "Rubricile specificate la lit. g) se completează personal de fiecare susținător al candidatului independent" este în contradicție cu prevederile art. 42 și art. 43 din Codul Electoral și prevederea contestată urmează să fie anulată în temeiul alin. (1) art. 26 din Legea Contenciosului Administrativ și art. 25 lit.b) din aceeași lege.

17. Indică că contrar prevederilor art. 24 alin. (3) din Legea Contenciosului Administrativ pîrîtul în referința sa cu nimic nu a argumentează și nu probează legalitatea hotărârii emise.

18. La ședința de judecată din 05.11.2014 orele 14³⁰ reprezentantul CEC nu s-a prezentat, fără a aduce la cunoștință motivele, deși a fost prezent la ședința de judecată din aceeași zi pînă la anunțarea întreruperii și a fost înștiințat legal despre continuarea judecării pricinii.

19. Conform art. 206 alin. (3) "dacă pîrîtul, înștiințat legal despre locul, data și ora ședinței de judecată, nu s-a prezentat în judecată și nu a comunicat instanței motivul neprezentării sau dacă motivele sînt considerate de instanță ca fiind neîntemeiate, sau dacă pîrîtul nu a solicitat examinarea pricinii în lipsa sa, instanța o examinează în lipsa acestuia".

20. Concomitent se reține că prin referință, Comisia Electorală Centrală în temeiul art. 206 CPC solicită examinarea cererii de chemare în judecată în lipsa sa.

Aprecierea instanței:

21. Audiind explicațiile părților și studiind materialele pricinii, instanța consideră că contestația înaintată de Brega Oleg este neîntemeiată și urmează a fi respinsă din următoarele motive.

22. În conformitate cu art. 66 alin. (3) Cod Electoral, "contestațiile privind acțiunile și hotărârile Comisiei Electorale Centrale se depun la Curtea de Apel Chișinău".

23. Conform art. 67 alin. (1) Cod Electoral, "contestațiile privind acțiunile și hotărârile Comisiei Electorale Centrale în perioada electorală se examinează în termen de 5 zile calendaristice de la depunere, dar nu mai târziu de ziua alegerilor".

24. Potrivit prevederilor art. 67 alin. (5) Cod Electoral, "Contestațiile depuse la instanțele de judecată se examinează în conformitate cu prevederile Codului de procedură civilă și ale Legii contenciosului administrativ".

25. În conformitate cu prevederile art. 1 alin. (2) al Legii contenciosului administrativ nr.793 din 10.02.2000, "orice persoană care se consideră vătămată într-un drept al său, recunoscut de lege, de către o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, se poate adresa instanței de contencios administrativ competente pentru a obține anularea actului, recunoașterea dreptului pretins și repararea pagubei ce i-a fost cauzată".

26. Conform art. 8 alin. (4) din Legea Contenciosului Administrativ, "în condițiile Codului electoral, Curtea de Apel Chișinău verifică legalitatea hotărârilor Comisiei Electorale Centrale cu privire la încălcarea legislației electorale".

27. Conform art. 25 alin. (1) lit. a) din Legea Contenciosului Administrativ, "judecând acțiunea, instanța de contencios administrativ adoptă una din următoarele hotărâri, respinge acțiunea ca fiind nefondată sau depusă cu încălcarea termenului de prescripție."

28. Prevederile art. 17 alin. (3) din Legea Contenciosului Administrativ, "actele administrative cu caracter normativ considerate ilegale pot fi atacate oricând".

29. În conformitate cu prevederile art. 26 alin. (1) din Legea Contenciosului Administrativ, "actul administrativ contestat poate fi anulat, în tot sau în parte, în cazul în care: a) este ilegal în fond ca fiind emis contrar prevederilor legii; b) este ilegal ca fiind emis cu încălcarea competenței; c) este ilegal ca fiind emis cu încălcarea procedurii stabilite".

30. Instanța atestă că obiect al acțiunii în contencios administrativ, așa cum a fost formulat în cererea de concretizare și completare a acțiunii, reprezintă legalitatea actului administrativ cu caracter normativ și anume Regulamentului privind modul de întocmire, autentificare, prezentare și verificare a listelor de subscripție nr. 2682 din 01 octombrie 2014, în partea în care la pct. 17 se prevede că rubricile specificate la lit. g) se completează personal de fiecare susținător al candidatului independent.

31. Conform pct. 17 lit. g) din Regulamentul nominalizat supra lista de subscripție pentru susținerea candidatului independent conține în mod obligatoriu numărul curent, numele și prenumele, anul nașterii, domiciliul, seria și numărul actului de identitate, data la care semnează în listă și semnătura susținătorului candidatului independent.

32. Verificând legalitatea actului administrativ contestat, instanța de judecată atestă că hotărârea CEC pentru aprobarea Regulamentului privind modul de întocmire, autentificare, prezentare și verificare a listelor de subscripție nr. 2682 din 01 octombrie 2014 a fost adoptată în temeiul prevederilor art. 18, 22 lit.c), 41-43; 78; 127; 154-157; 181-185 din Codul Electoral nr. 1381-XIII din 21 noiembrie 1997, art. 65 din legea nr. 317-XV din 18 iulie 2003 privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale.

33. Potrivit actelor cauzei contestația depusă de d-l Oleg Brega se argumentează prin contradicție vădită dintre prevederile pct. 17 a Hotărârii CEC din 01.10.2014 și a prevederilor art. 41-43 Cod Electoral.

34. Judecata reține că art. 41 Cod Electoral reglementează termenii și ordinea de desemnare a candidaților în cazul alegerilor parlamentare și alegerilor locale.

35. Colectarea semnăturilor în susținerea candidatului independent și pentru inițierea referendumului se reglementează de art. 42 Cod Electoral, care prevede: "(1) Semnăturile se colectează numai în susținerea candidatului independent sau pentru inițierea referendumului. În cazul alegerilor locale, semnăturile se colectează numai în circumscripțiile în care candidează candidații independenți. (2) Au dreptul de a colecta semnături candidații independenți și membrii grupurilor de inițiativă care desemnează și/sau susțin candidații independenți la alegeri, persoanele împuternicite de aceștia, precum și membrii grupului de inițiativă pentru inițierea referendumului. (3) În listele de colectare a semnăturilor în susținerea candidatului independent, precum și pentru inițierea referendumului, denumite în continuare liste de subscripție, se indică numele și prenumele, anul nașterii, profesia (ocupația), funcția, locul de muncă, domiciliul și apartenența politică a candidatului, precum și numele și prenumele persoanei care colectează semnăturile. Lista de subscripție va conține numai semnături ale susținătorilor care domiciliază într-o singură localitate. (4) În lista de subscripție, susținătorul candidatului, precum și susținătorul inițierii referendumului, indică numărul curent, numele și prenumele, anul nașterii, domiciliul, seria și numărul actului de identitate, data la care semnează în listă și își aplică semnătura. (5) Un alegător poate susține, prin semnătură, un singur candidat în cadrul unui scrutin. (6) Persoana care colectează semnăturile alegătorilor semnează fiecare foaie din listele de subscripție în prezența conducătorului autorității administrației publice locale pe al cărei teritoriu s-au colectat semnăturile. La sfârșitul fiecărei foi din listele de subscripție, colectorul face o mențiune, atestând faptul că semnăturile au fost colectate de el personal și că el confirmă autenticitatea semnăturilor, apoi semnează. Lista de subscripție se autentifică prin aplicarea, pe fiecare foaie, a ștampilei autorității administrației publice locale respective".

36. Conform art. 43 Cod Electoral, "după primirea listelor de subscripție, organul electoral respectiv începe verificarea autenticității semnăturilor de pe liste, dreptul de vot al persoanelor înscrise în liste, adresa domiciliului acestora. Verificarea se efectuează în decursul a 5 zile de la data primirii listelor.

(2) Consiliul electoral informează persoanele care au prezentat liste de subscripție despre rezultatele verificării, anunță numărul total al persoanelor incluse în listele de subscripție prezentate de fiecare candidat la alegeri, precum și numărul semnăturilor valabile.

(3) Persoanele care colectează semnăturile în listele de subscripție sînt responsabile de asigurarea autenticității datelor din

(4) Se consideră nule și neavenite:

a) listele de subscripție întocmite pînă la data începerii perioadei de desemnare a candidaților;

b) semnăturile din listele de subscripție considerate ca fiind false;

c) listele de subscripție care au fost completate fără a fi respectate cerințele prevăzute la art.42 alin.(6).”

37. Reieșind din prevederile normelor de drept nominalizate supra instanța de judecată apreciază ca fiind neîntemeiate argumentele contestatorului Oleg Brega, prin care se afirmă că sintagma din pct. 17 a Hotărîrii CEC nr. 2682 din 01.10.2014 *”susținătorul candidatului electoral este obligat să completeze personal în lista de subscripție numărul curent, numele și prenumele, anul nașterii, domiciliul, seria și numărul actului de identitate, data la care semnează în listă și semnătura susținătorului candidatului independent”* este în contradicție cu prevederile Codului Electoral, or alin. (4) din art. 42 Cod Electoral prevede expres că, în lista de subscripție, **susținătorul candidatului** indică numărul curent, numele și prenumele, anul nașterii, domiciliul, seria și numărul actului de identitate, data la care semnează în listă și își aplică semnătura.

38. În acest sens instanța respinge ca fiind inconsistente alegațiile reclamantului cu privire la interpretarea sintagmei **”indică”** din textul art. 42 alin. (4) Cod Electoral prin prisma DEX-ului.

39. La fel judecata apreciază ca fiind irelevante argumentele reclamantului cu referire la tardivitatea actului administrativ contestat în situația în care dînsul și-a modificat cerințele, solicitînd anularea parțială a actului.

40. În împrejurările relatate, instanța de judecată apreciază că actul administrativ contestat a fost emis legal, de organul competent și cu respectarea procedurii stabilite, din care motive temeiuri pentru admiterea contestației depuse de Oleg Brega lipsesc și aceasta urmează a fi respinsă ca neîntemeiată.

41. Reieșind din cele expuse și în conformitate cu prevederile art. 238-241 Cod de Procedură Civilă, instanța de judecată

h o t ă r ă ș t e :

Contestația înaintată de Oleg Brega împotriva Comisiei Electorale Centrale (CEC) privind anularea parțială a Hotărîrii CEC nr. 2682 din 01.10.2014 și Regulamentului privind modul de întocmire, autentificare, prezentare și verificare a listelor de subscripție, se respinge.

Hotărîrea poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 3 zile, de la data pronunțării dispozitivului, prin intermediul Curții de Apel Chișinău.

Președintele ședinței

Judecătorul

Ala Nogai